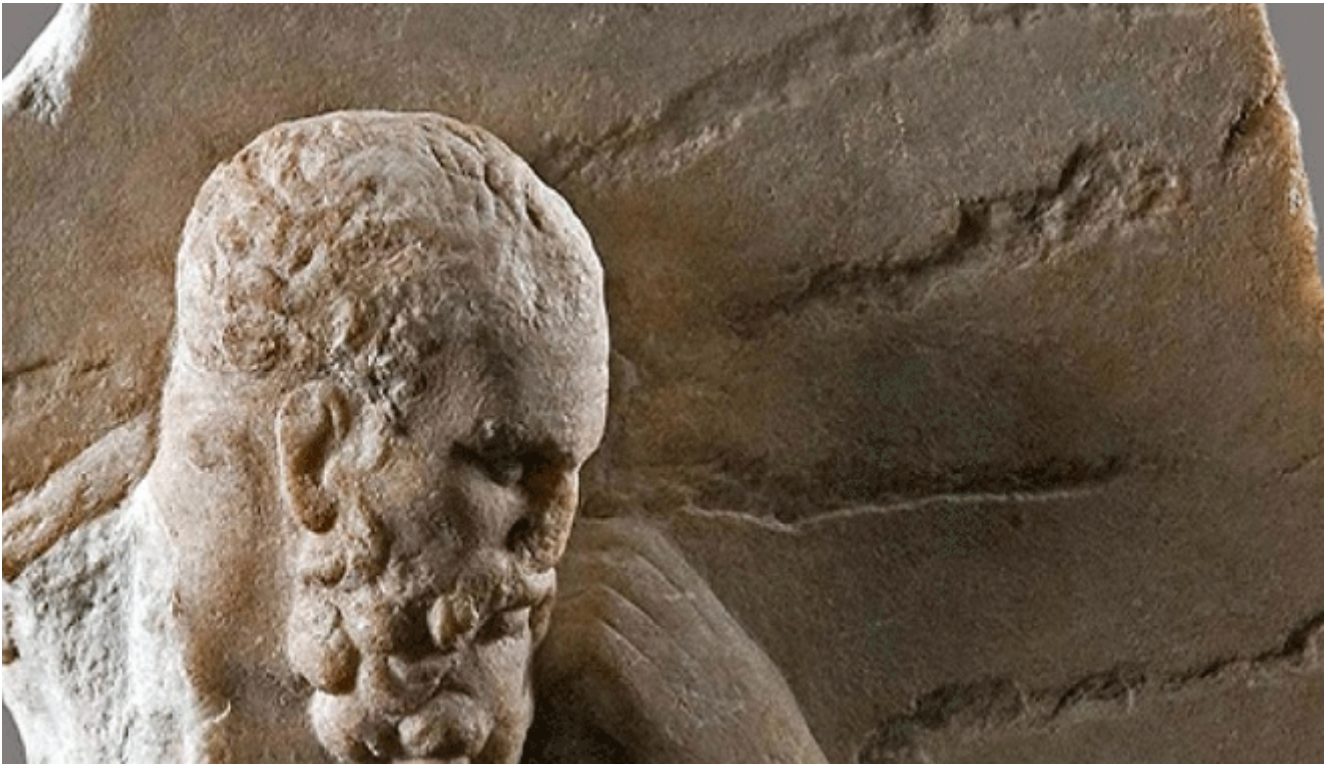

Αναξίμανδρος, ο οραματιστής της Νευροφιλοσοφίας

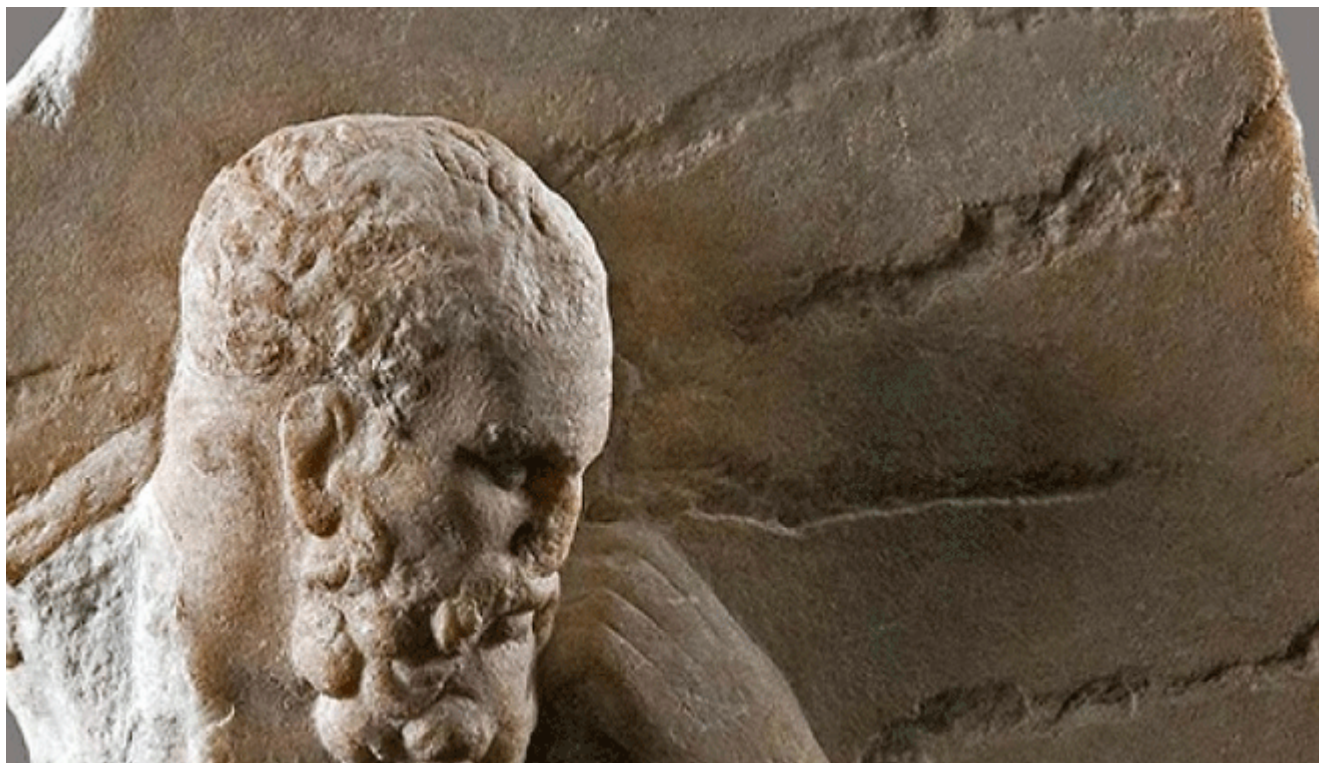
Επιστήμες / Ιατρική - Βιολογία

Σταύρος Μπαλογιάννης, Ομότιμος Καθηγητής Ιατρικής ΑΠΘ

Αι σύγχρονοι απόψεις των Νευροεπιστημών, αι οποίαι υπογραμμίζουν τας πολυμόρφους, απείρους λειτουργικάς δυνατότητας του ανθρωπίνου εγκεφάλου, πολλάί των οποίων δεν εκφράζονται λόγω του περιορισμένου χρονικού φάσματος της ανθρωπίνης ζωής, καταδεικνύουν την αξίαν των φιλοσοφικών θέσεων του Αναξιμάνδρου, αι οποίαι διετυπώθησαν τον 6ον π.Χ αιώνα.

Η προηγμένη σκέψις του Αναξιμάνδρου υπερέβη την αντίληψιν του υλικού κόσμου, ο οποίος είναι σχηματοποιημένος, πεπερασμένος, υποκείμενος εις την αλλοίωσιν και την φθοράν και προέβη εις ανάβασιν εις τον κόσμον της αφθαρσίας, του απείρου, η ουσία του οποίου παραμένει άγνωστος, ενώ το ενεργειακόν δυναμικόν αυτού παραμένει αιώνιον, πολυδύναμον και απέραντον, διαφοροποιούμενον μεν, αλλά μη αλλοιούμενον.

Το άπειρον, κατά τον Αναξίμανδρον, εκφράζει την δημιουργικότητα, την αναγεννητική δύναμη, την εξελικτική δυνατότητα, παραλλήλως προς την προσαρμοστικότητα και την επίτευξιν λειτουργικών ισοζυγίων. Το άπειρον αποτελεί την κυρίαν αρχήν, αφ' ενός μεν υπό την έννοιαν της κοσμογονικής ενάρξεως, αφ' ετέρου δε υπό την έννοιαν της επικρατήσεως και καθοδηγήσεως του Γίνεσθαι εις την όλην πορείαν του διά μέσου του χρόνου. Το άπειρον αποτελεί, κατ' ουσίαν, την απολύτως απέραντον έννοιαν, η οποία περιλαμβάνει την παντοδυναμίαν της ενεργειακής υποστάσεως και εκ παραλλήλου την μοναδικήν ισχύν του ανθρωπίνου νου, ο οποίος αφ' ενός μεν συλλαμβάνει την έννοιαν του απείρου, αφ' ετέρου δε έχει απείρους δυνατότητας, πολλάς μεν των οποίων δεν έχει ακόμη εξιχνιάσει και άλλας δε δεν έχει ακόμη ενεργοποιήσει.

Ο Αναξίμανδρος, χωρίς να αναφέρεται ειδικώς εις τον εγκέφαλον ή να εξειδικεύει τας θεωρίας του επί των νοητικών και ψυχικών λειτουργιών του Ανθρώπου, κατά το μέτρον ετέρων φιλοσόφων, διέτύπωσεν απόψεις, αι οποίαι συνέβαλον ουσιωδώς εις την διαμόρφωσιν του θεωρητικού υποβάθρου των Νευροεπιστημών και της ιδίως της Νευροφιλοσοφίας.

Διά της εννοίας του απείρου, η οποία έχει πρωταρχικήν βαρύτητα, ο Αναξίμανδρος εκφράζει συγχρόνως την άπειρον και απεριόριστον λειτουργικήν δυνατότητα, την οποίαν έχει ο νους, μέρος μόνον της οποίας καθίσταται συνειδητή, καθ' όλην την διάρκειαν της επιγείου ζωής. Πρακτικώς ο απεριόριστος αριθμός συνάψεων μεταξύ των νευρώνων και τα πολυάριθμα νευρωνικά δίκτυα, τα οποία, δομούνται

αναδομούνται, μεταβάλλονται, φθίνουν ή ενισχύονται απεικονίζουν την δυναμική του απείρου, διά της αϊδίου κινήσεως, όπως αυτή έχει διατυπωθή υπό του Αναξιμάνδρου.

Εκ παραλλήλου, η απέραντος και συνεχής συναπτική πλαστικότητα, διά της οποίας μεταβάλλεται τόσο ο αριθμός των νευρωνικών συνάψεων, όσο και ο λειτουργικός χαρακτήρ αυτών εις τον ανθρώπινον εγκέφαλον, εναρμονίζεται προς την μεταβλητότητα, η οποία εκφράζεται εις τα πλαίσια της δυναμικής του απείρου κατά τον Αναξαγόραν , χωρίς εν τούτοις να μεταβάλλεται το επιδιωκόμενον ισοζύγιον και η υπάρχουσα εσωτερική αρμονία.

Απόσπασμα από την μελέτην: «Ο Αναξίμανδρος, ο οραματιστής της Νευροφιλοσοφίας» ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ 58, 32-41, 2021

<https://bit.ly/34C1f0b>